

Časté nedostatky v revizních zprávách z pohledu právních předpisů a technických norem (1. část)

Jiří Hemerka, dipl. tech., Solid Elektro Team Olomouc

Motivací pro tento příspěvek byly jednak dosud nezažité požadavky právních předpisů na revizní činnost a jednak rozbor revizních zpráv, které byly předloženy při přípravě revizních techniků na atestační zkoušky v roce 2010.

V mnoha revizních zprávách se lze setkat s nerespektováním požadavků kladených na revize elektrických zařízení a hromosvodů právními předpisy a technickými normami. Při vzniku mimořádné události může jít o nedodržení povinností vyplývajících z funkce či postavení revizního technika s návazností na trestní zákon č. 40/2009 Sb.

Nejčastější je porušení § 16 uvedeného zákona – **nedbalost** (citují):

(1) *Trestný čin je spáchán z nedbalosti, jestliže pachatel*

a) *věděl, že může způsobem uvedeným v trestním zákoně porušit nebo ohrozit zájem chráněný takovým zákonem, ale bez přiměřených důvodů spoléhal, že takové porušení nebo ohrožení nezpůsobí, nebo*

b) *nevěděl, že svým jednáním může takové porušení nebo ohrožení způsobit, ač o tom vzhledem k okolnostem a k svým osobním poměrům vědět měl a mohl.*

Zájmem, podle výše uvedeného bodu a) citovaného paragrafu, je z našeho pohledu bezesporu stav, při kterém může dojít k ohrožení života či zdraví osob anebo k poškození, popř. zničení majetku. Nechci rozebírat neodborně provedenou práci projektantů a elektrikářů, ale rád bych se zabýval situací nejvíce ohrožené skupiny elektrotechniků, revizních

Obr. 1. Elektrická instalace v umývacím prostoru provedená v rozporu s předpisy

Obr. 2. Nebezpečný, přesto dále používaný prodlužovací kabel

techniků. Revizní technici dodavatele elektroinstalace nebo elektrického zařízení jsou často zainteresováni na termínu stanoveném pro kolaudaci či uvedení zařízení do provozu. Ve snaze vyhovět zaměstnavateli „přehlédnou“

nedostatky zjištěné při vykonávání výchozí revize. Dalším důvodem může být neoprávněný „soucit“ s projektantem nebo dodavatelem, který odvedl nekvalitní práci. S touto situací se lze setkat i u revizních techniků, kteří mají s dodavatelem či provozovatelem elektrického zařízení uzavřen smluvní vztah. Obdobou je i revize pravidelná. Pro provozovatele je ideální zpráva o pravidelné revizi, která obsahuje pouze drobné, snadno odstranitelné závady. Revizní technik si uvědomuje, že by při výčtu závad, které poctivě provedenou revizí zjistil, nemusel dostat další zakázku. Dochází tedy k subjektivnímu vyhodnocení míry rizika, které je ochoten přijmout.

Dobře víme, že jakákoliv vykonávaná práce může být v rozdílné kvalitě, u revizí to platí dvojnásob. Způsob požadované práce revizního technika trefně vystihuje definice prohlídky uvedené v ČSN 33 2000-6: *Elektrické instalace nízkého napětí – část 6: Revize*, citují čl. 6. 3. 2: **prohlídka** – *přezkoumání elektrické instalace s využitím všech smyslů a veškerého důvtipu, aby se zjistilo, zda je tato instalace řádně provedena.* Určitě se někteří setkali s nekvalitní revizní zprávou, jež zaručuje bezpečné použití při evidentních nedostatecích, které vytvářejí nebezpečný stav a určité riziko při používání elektrického zařízení. Bývá to situace, kterou lze odvodit i od článku b) již uvedeného paragrafu, tj. že revizní technik neznal požadavky právních předpisů a technických norem, ač je znát měl. Tento stav je velmi často kritizován, ale nenastane-li mimořádná situace s následkem úrazu elektrickým

Odborné časopisy s tradicí
zdroj aktuálních informací

FCC PUBLIC

AUTOMA

automatizace, regulace a průmyslové informační technologie

měsíčník pro výrobce i uživatele automatizační a regulační techniky, konstruktéry, vývojové pracovníky, manažery i studenty SOŠ a VŠ

cena 52 Kč
roční předplatné 624 Kč, studenti 504 Kč

ELEKTRO SVĚTLO

silnoproudá elektrotechnika v praxi – provoz, údržba, trendy, inovace

měsíčník pro revizní techniky a projektanty elektrických zařízení, montéry, údržbáře, střední i vrcholové manažery firem, pedagogy i studenty všech oborů elektrotechniky

cena 52 Kč
roční předplatné 624 Kč, studenti 504 Kč

informace o osvětlování a využití světla

dvouměsíčník pro techniky, architekty a projektanty osvětlení, výrobce i dodavatele osvětlovací techniky, pracovníky hygieny, studenty a všechny zájemce o tento obor

cena 52 Kč
roční předplatné 312 Kč, studenti 252 Kč

objednávky na www.odbornecasopisy.cz nebo tímto objednacím lístkem

objednacím lístkem

proudem či požár, není většinou řešen. Revizní technici svou odpovědnost vzhledem k malému počtu mimořádných událostí zaviněných jejich nekvalitní prací podceňují. Prosím, aby to nebylo bráno obecně. Věci by snad prospěla i větší informovanost elektrotechnické veřejnosti o závěrech soudů po vyhodnocení trestního činu, jehož důvodem byl úraz elektrickým proudem či požár zaviněný závadou na elektrickém zařízení.

V této souvislosti lze kladně hodnotit atestační zkoušky, které sice nikdo z nás rád nemá, ale při studiu na jejich úspěšné vykonání si mnohé znalosti doplníme či obnovíme. Mnoho odpovědných revizních techniků získává nové informace průběžným studiem nebo účastí na pravidelných konferencích či seminářích, ale to není důvod zkoušku neabsolvovat.

Pročtení a studium výchozích či pravidelných zpráv revizních techniků elektrických zařízení a hromosvodů před atestací přinesla množství informací o vadách či nedostatcích, kterých se někteří revizní technici dopouštějí. Pozastavím se pouze u těch, které se opakují ve více případech. Byl jsem překvapen rozdílnou úrovní vypracovávaných revizních zpráv. Byly předloženy zprávy velmi kvalitní, precizně vypracované, kterým nebylo možné vytknout vůbec nic, a revizní technici si zasloužili pochvalu. Dále zprávy na dobré úrovni s nedostatky nepodstatného charakteru, kdy revizní technik ocenil při pohovoru konstruktivní připomínky. Ale byly i revizní zprávy, které by při zkoušce pracovníky TIČR či Drážního úřadu Praha určitě neuspěly; co je horší, v případě mimořádné události by zpracovatele dostaly do velkých problémů. Určitou raritou byly revizní zprávy vypracované na psacím stroji (nic proti tomu), které byly zpracovány podle požadavků léta neplatné ČSN 34 3800 (vydána v roce 1967, její platnost skončila v roce 1991), včetně využití vzorů E a H, aniž zpracovatel přihlížel k požadavkům norem vydaných později.

Účelem zprávy o revizi je podat majiteli či provozovateli elektrického zařízení ucelenou zprávu o stavu elektrického zařízení či ochrany před bleskem. Její obsah, a především výsledek jsou jednoznačně podklady pro vyhodnocení míry rizika, ať už ve smyslu zákoníku práce, občanského zákoníku, trestního zákona či dalších zákonů, včetně jejich doprovodných vyhlášek a nařízení vlády. Následně uvedené nedostatky mohou zpracování i význam zprávy o revizi více či méně ovlivnit.

1. Významnou roli, a to zejména u soudu, hraje nutnost správně označit revidovaný objekt nebo jeho část a přesně označit název organizace, právnické či fyzické osoby registrované u soudu či živnostenského úřadu (mj. § 45 zákona č. 455/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů).
2. Jestliže není v úvodní části revizní zprávy přesně vymezen rozsah provedené revize, může zadavatel přijímat revizi jako garanci bezpečnosti elektrického zařízení v celém rozsahu (např. i nerevidovanou EZS, EPS, kamerové systémy, nepřipevněné spotřebiče apod.). Spolehat na skutečnost, že zadavatel podrobně přečte celou zprávu a ze záznamů o měření vydedukuje, co bylo či nebylo revidováno, je naivní (požadavek čl. 61.4.1 ČSN 33 2000-6).
3. Podceňována je nutnost uvést v revizní zprávě datum zahájení revize, datum jejího ukončení, datum vypracování a předání revizní zprávy. I v případě, že revize bude provedena, včetně jejího zpracování a předání, v jednom dni, musí to z revizní zprávy vyplývat (požadavek ČSN 33 1500 čl. 6.1).

Doplňek pro revize vn: Některé z dat vykonávané revize musí korespondovat s výlukou (např. revidované části transformovny). Pokud tomu tak není při posouzení kvality provedené revize, při níž chyběla minimálně prohlídka, jde o pádný argument soudního znalce v neprospěch revizního technika.

4. Při pravidelných revizích by mělo být z revizní zprávy patrné, podle kterých dřívějších platných ČSN bylo zařízení, při zachování bezpečnostních požadavků, revidováno (úvodní ustanovení ČSN 33 2000-1 ed. 2 a čl. 62.1.2 ČSN 33 2000-6).
5. U výchozích i pravidelných revizí by měla být doporučena lhůta další revize (požadavek ČSN 33 2000-6 čl. 61.4.4 a čl. 62.2.1).
6. Revizní technik při pravidelné revizi často nevyhodnocuje vykonávanou či nevykonávanou údržbu revidovaného zařízení. Jde o závažný nedostatek (bylo předmětem přednášky v Olomouci a Ostravě v roce 2008) – požadavek zákona 262/2006 Sb. § 102, nařízení vlády č. 100/2005 Sb. § 3, nařízení vlády č. 378/2001 Sb. § 3, ČSN 33 1500 čl. 4.2 atd..
7. V celkovém posudku nebo závěru revizní zprávy není informace o kvalitě provedené práce, zhoršení či zlepšení stavu – požadavek čl. 62.1.5 ČSN 33 2000-6.
8. Dále je v celkovém posudku nesprávně uváděn požadavek na odstranění zjištěných závad. Správná citace požadavku: *Majitel (provozovatel) je ve smyslu požadavku § 102 zákona č. 262/2006 Sb. povinen reagovat na zjištěné závady.* Odlišné řešení je nutné při závadě bezprostředně ohrožující bezpečnost. Jiná formulace bude použita, nejde-li o naplnění požadavků zákoníku práce. V jiných než pracovníprávních vztazích je to § 12 zákona č. 309/2006 Sb.
9. V závěru revizní zprávy či celkovém posudku musí být uvedeno, zda je, či není elektrické zařízení z hlediska bezpečnosti schopné provozu (objevuje se zkrasleně). Požadavek na garanci spolehlivého provozu se podařilo v roce 1991 vydáním ČSN 33 1500 odstranit, přetrvává pouze u určeného technického zařízení, tj. zařízení ve sféře působnosti rezortu dopravy – požadavek čl. 6.1.2 ČSN 33 1500.

(pokračování)

Objednávám předplatné časopisu

(zakřížkujte vybraný časopis a doplňte číslo, kterým předplatné zahajujete)

- AUTOMA od čísla/roč. /
- ELEKTRO od čísla/roč. /
- SVĚTLO od čísla/roč. /

jméno..... tel.....

firma..... e-mail.....

ulice, číslo..... PSČ, město.....

IČO..... DIČ.....

podpis objednavatele..... razítko.....

firma

soukromá osoba

objednací lístek vložte do obálky a zašlete na adresu:

vydavatelství FCC PUBLIC s. r. o., Pod Vodárenskou věží 4, Praha 8, 182 08